

Konkluzje Rady w sprawie szczepień dziecięcych: sukcesy i wyzwania europejskich szczepień dziecięcych oraz dalsze działania

(2011/C 202/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

1. PRZYPOMINA, że w myśl art. 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej działanie Unii ma uzupełniać polityki krajowe i być nakierowane na poprawę zdrowia publicznego, obejmując w szczególności walkę z poważnymi problemami zdrowotnymi; Unia ma także zachęcać do współpracy między państwami członkowskimi w dziedzinie zdrowia publicznego oraz, jeśli to konieczne, wspierać ich działania, czyniąc to z poszanowaniem obowiązków państw członkowskich w zakresie organizacji i świadczenia usług zdrowotnych i opieki medycznej.
2. PRZYPOMINA, że zgodnie z art. 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej państwa członkowskie powinny, we współpracy z Komisją, koordynować swoje polityki i programy.
3. PRZYWOŁUJE decyzję nr 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 1998 r. ustanawiającą sieć nadzoru i kontroli epidemiologicznej chorób zakaźnych we Wspólnocie ⁽¹⁾ wprowadzającą wymóg prowadzenia systematycznej analizy naukowej, aby umożliwić Wspólnocie podjęcie skutecznych działań.
4. PRZYWOŁUJE rozporządzenie (WE) nr 851/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiające Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób ⁽²⁾, które wspiera istniejące działania, takie jak odpowiednie wspólnotowe programy działania w sektorze zdrowia publicznego, w odniesieniu do profilaktyki i kontroli chorób zakaźnych, nadzoru epidemiologicznego, programów szkoleniowych oraz mechanizmów wczesnego ostrzegania i reagowania oraz które powinno umacniać wymianę najlepszych praktyk i doświadczenia w odniesieniu do programów szczepień.
5. UZNAJE, że wprawdzie szczepienia ochronne dzieci leżą w zakresie odpowiedzialności poszczególnych państw członkowskich i że plany szczepień w UE różnią się pod względem merytorycznym, obowiązkowego lub dobrowolnego charakteru lub finansowania, jednak podjęcie tej kwestii na szczeblu europejskim ma w sobie wartość dodaną.
6. UZNAJE, że ewentualne wspólne wysiłki zmierzające do poprawy szczepień ochronnych dzieci mogą skorzystać na ulepszonych synergiach z innymi obszarami polityki UE, ze szczególnym uwzględnieniem grup wrażliwych, na przykład Romów w niektórych państwach członkowskich.
7. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE wyniki konferencji na szczeblu eksperckim „Zdrowa przyszłość dla naszych dzieci – szczepienia ochronne dzieci”, która odbyła się w Budapeszcie w dniach 3–4 marca 2011 r. i podczas której uczestnicy przeanalizowali osiągnięcia i wyzwania w dziedzinie szczepień ochronnych dzieci w Unii Europejskiej oraz podkreślili konieczność terminowego osiągnięcia i utrzymania wysokiego stopnia wyszczepienia zarówno w ogólnej populacji, jak i w populacjach o niedostatecznym stopniu wyszczepienia; posiadania dobrej jakości danych w celu monitorowania występowania i nadzoru nad chorobami zwalczanymi drogą szczepień na szczeblu terytorialnym, krajowym i na szczeblu UE; a także koordynowania i dostrajania strategii komunikacyjnych, aby dotrzeć do grup populacji o niedostatecznym stopniu wyszczepienia lub do tych, które sceptycznie podchodzą do korzyści płynących ze szczepień.
8. ODNOTOWUJE, że wprawdzie programy szczepień ochronnych dzieci przyczyniły się do opanowania chorób zakaźnych w Europie, nadal jednak pozostaje wiele wyzwań.
9. PRZYPOMINA, że najskuteczniejszym i najbardziej ekonomicznym sposobem zapobiegania chorobom zakaźnym jest szczepienie, o ile istnieje możliwość zaszczepienia.
10. ZAUWAŻA, że rosnąca mobilność i migracja pociągają za sobą szereg kwestii dotyczących zdrowia, które są istotne również z punktu widzenia szczepień ochronnych dzieci.
11. PODKREŚLA, że szczepionki doprowadziły do opanowania, niższego występowania, a nawet wyeliminowania w Europie chorób, które w przeszłości powodowały zgony i niepełnosprawność milionów osób, a także, że globalne zwalczenie ospy prawdziwej i wyeliminowanie polio z większości państw na świecie są doskonałymi przykładami powodzenia programów szczepień.
12. ZAUWAŻA, że w kilku państwach członkowskich nadal pojawiają się epidemie odry i różyczki i PODKREŚLA, że Europa nie zrealizowała celu polegającego na wyeliminowaniu odry i różyczki do roku 2010 z powodu niższego niż wymagany stopnia wyszczepienia występującego na poziomie terytorialnym, a zatem PRZYWOŁUJE rezolucję Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z dnia 16 września 2010 r. w sprawie odnowionego zobowiązania do wyeliminowania do roku 2015 odry i różyczki, a także zapobiegania zespołowi różyczki wrodzonej i utrzymania w europejskim regionie WHO statusu „wolny od polio”.
13. PODKREŚLA znaczenie, jakie ma rozpoznanie populacji bardziej narażonych na choroby zwalczane drogą szczepień i jednocześnie odnotowuje znaczenie faktu, że podatne populacje mogą być różne w różnych państwach lub regionach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 268 z 3.10.1998, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 142 z 30.4.2004, s. 1.

14. ZWRACA SIĘ do państw członkowskich, by:

- oceniły i przygotowały mapy barier i wyzwań związanych z dostępem i zasięgiem usług szczepienia oraz odpowiednio dostosowały swoje krajowe i terytorialne strategie,
- dokonywały wysiłków na rzecz utrzymania i wzmocnienia swoich procesów i procedur podawania szczepionek dzieciom z nieznaną lub niepewną historią szczepień,
- dokonywały wysiłków na rzecz utrzymania i wzmocnienia zaufania publicznego do programów szczepień ochronnych dzieci oraz do korzyści płynących ze szczepienia,
- dokonywały wysiłków na rzecz zwiększenia wśród pracowników służby zdrowia świadomości korzyści płynących ze szczepień oraz na rzecz zwiększenia ich poparcia dla programów szczepień,
- wzmacniały edukację i szkolenie pracowników służby zdrowia i innych właściwych ekspertów w dziedzinie szczepień ochronnych dzieci,
- ściśle współpracowały z lokalnymi społecznościami, angażując wszystkich odpowiednich uczestników i odpowiednie sieci,
- identyfikowały grupy o niewystarczającym stopniu wyszczepienia i gwarantowały im równy dostęp do szczepień ochronnych dzieci,
- zagwarantowały ścisłą współpracę odpowiednich służb w dziedzinie zdrowia publicznego, opieki pediatrycznej i opieki podstawowej w zakresie stałego monitorowania i oceny indywidualnych rejestrów szczepień, obejmujących właściwe terminy podania szczepionek od urodzenia do wieku dorosłego,
- podejmowały wysiłki w zakresie poprawy możliwości laboratoriów w zakresie diagnostyki i nadzoru nad chorobami zwalczanymi drogą szczepień,
- rozważyły zastosowanie w odpowiednich przypadkach innowacyjnych szczepionek o udowodnionej skuteczności oraz racjonalnych pod względem kosztów, aby podjąć kwestię niezaspokojonych potrzeb w dziedzinie zdrowia publicznego,
- rozważyły wprowadzenie lub dalszy rozwój systemów informacji na temat szczepień, obejmujących w odpowiednich przypadkach ulepszoną rejestrację, a także systemów nadzoru nad bezpieczeństwem farmakoterapii.

15. ZWRACA SIĘ do państw członkowskich i Komisji, by:

- w dalszym ciągu rozwijały współpracę między krajowymi i terytorialnymi służbami odpowiedzialnymi za szczepienia, dalej dostrajały i koordynowały monitorowanie stopnia wyszczepienia, jak również systemy raportowania,
 - podejmowały wysiłki na rzecz wzmocnienia nadzoru nad chorobami zwalczanymi drogą szczepień; w odpowiednich przypadkach dostrajały systemy informacji, jak również rejestry szczepień,
- rozważyły ukształtowanie metodologii stosowania wspólnych wskaźników dotyczących szczepień, będącej wsparciem dla zbierania w ściślejszej współpracy z WHO danych na temat całej UE,
 - rozważyły, które systemy i procedury mogłyby pomóc w zagwarantowaniu odpowiedniej ciągłości szczepień poszczególnych osób w przypadku zmiany przez nie miejsca zamieszkania na inne państwo członkowskie,
 - wspierały ulepszanie programów szczepień,
 - współpracowały nad zindywidualizowanym ukształtowaniem podejść i strategii komunikacyjnych służących dotarciu do osób sceptycznie nastawionych do korzyści płynących ze szczepień,
 - dzieliły się doświadczeniami i najlepszymi praktykami w zakresie ogólnej poprawy wyszczepienia dzieci przeciwko chorobom zwalczanym drogą szczepień, jak również wśród populacji o niewystarczającym stopniu wyszczepienia,
 - aby ułatwić wymianę informacji między służbami odpowiedzialnymi za przeprowadzanie szczepień, sporządzić przy wsparciu ze strony Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz Europejskiej Agencji Leków (EMA) niewyczerpujący wykaz elementów proponowanych do ujęcia w krajowych i terytorialnych kartach szczepień lub książeczkach zdrowia. Należy tego dokonać przy należyтым poszanowaniu własnych polityk państw członkowskich w zakresie zdrowia publicznego, przy jednoczesnym uwzględnieniu elementów świadectw szczepień wymienionych w załączniku 6 do międzynarodowych przepisów WHO dotyczących zdrowia. Informacja ta powinna być łatwo zrozumiała w całej UE.

16. ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- zagwarantowała synergii między propagowaniem szczepień ochronnych dzieci oraz wdrażaniem odpowiedniego prawodawstwa i polityk UE, przy jednoczesnym pełnym poszanowaniem kompetencji krajowych,
- razem z ECDC i EMA, przy ściślejszej współpracy z WHO i uwzględniając przeprowadzone przez nią dotychczas prace, przeanalizowały opcje pozwalające:
 - określić wspólnie uzgodnione wytyczne i metodykę dotarcia do szerszej populacji, uwzględniające oparte na dowodach zależności między szczepieniem i chorobami,
 - określić wspólnie uzgodnione metodyki monitorowania i oceny wyszczepienia oraz faktycznego poziomu ochrony w danej społeczności,

-
- określić metodyki monitorowania publicznego wsparcia dla programów szczepień,
 - ułatwiać rozwój i wdrażanie strategii komunikacyjnych mających na celu dotarcie do osób sceptycznie nastawionych do korzyści płynących ze szczepień, dających im jasne, konkretne informacje na temat zalet szczepienia,
 - dostarczać wytycznych i narzędzi, które pomogą państwom członkowskim opracować skuteczne przesłania,
 - rozwijać wielojęzyczne źródła informacji na temat szczepień w UE przeznaczone dla pracowników służby zdrowia oraz dla społeczeństwa, mające na celu dostarczanie obiektywnych, łatwo dostępnych (internetowych lub papierowych) oraz opartych na dowodach informacji na temat szczepionek i kalendarzy szczepień uwzględniających szczepionki stosowane w państwach członkowskich,
 - wspierać regionalne i unijne projekty dotyczące rozszerzenia dostępu do szczepień dla ponadnarodowych grup o niewystarczającym stopniu wyszczepienia.
-